

SIA Getliņi EKO

Ārējais neatkarīgais izvērtējums

KOPSAVILKUMS

MAIJS, 2020

1. Ievads

Zvērinātu advokātu birojs "BDO Law" ir veicis sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Getliņi EKO", reģ. Nr. 40003367816 ("Kapitālsabiedrība") darbības ārēju neatkarīgu izvērtējumu atbilstoši 2019. gada 4.novembrī noslēgtajam līgumam NR.GEKO/70/2019 iepirkumam "SIA "Getliņi EKO" ārēja neatkarīga izvērtējuma veikšana" un tā pielikumam Nr.1 "Darba uzdevums dalībai iepirkumam "SIA "Getliņi EKO" ārēja neatkarīga izvērtējuma veikšana".

Kapitālsabiedrības darbības izvērtējums atbilstoši darba uzdevumam tika veikts divos posmos. Par katru izvērtējuma posmu Kapitālsabiedrībai esam iesnieguši detalizētus ziņojumus. Izstrādājot pirmā posma starpziņojumu un otrā posma ziņojumu, esam balstījušies uz tiem dokumentiem un to informāciju, ko Kapitālsabiedrība mums ir nodevusi, kā arī uz dokumentiem un materiāliem, kas ir publiski pieejami un iegūti par analīzes periodu.

Izvērtējums aptver laika periodu no 2017. gada 01. janvāra līdz 2019. gada 31.decembrim. Pirmajā posmā tika veikta Kapitālsabiedrības uzņēmējdarbības pārbaude, tai skaitā Kapitālsabiedrības darbības pamatprincipu izvērtējums un finanšu analīze un korporatīvās pārvaldības, iekšējās kontroles un izvēlētu darījumu pārbaude (tai skaitā, pamatdarbības informācijas izpēte un vispārīgs izvērtējums, Kapitālsabiedrības lietderības, korporatīvās pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un krāpšanas riska novērtēšanai izvērtējums, augsta riska identifikācija). Otrajā posmā, ņemot vērā pirmajā posmā identificētos riskus, tika veikts atbilstības un iekšējo kontroļu izvērtējums, identificēto risku padziļināta darījumu un transakciju līmenī, kā arī Rīgas pilsētas pašvaldības līdzdalības Kapitālsabiedrībā atbilstības Valsts pārvaldes iekārtas likumam novērtējums.

Šis kopsavilkums ("Kopsavilkums") ir izstrādāts, pamatojoties uz pirmā posma starpziņojumu un otrā posma ziņojumu un aptver plašam lietotāju lokam pieejamu informāciju par izvērtējuma rezultātā gūtajiem būtiskākajiem secinājumiem.

Šajā Kopsavilkumā, kā arī pirmā posma starpziņojumā un otrā posma ziņojumā izteiktie uzskati, ieteikumi un viedokļi ir balstīti uz mūsu izpratni par likuma regulējumu un pastāvošo tiesu praksi ziņojumu sagatavošanas dienā. Turpmākas izmaiņas tiesību aktos un likumu normu interpretācijā var ietekmēt mūsu secinājumus. Kad mēs sniedzam padomus par plānošanu vai izsakām savu viedokli, mēs balstām to uz mūsu profesionālo spriedumu, tomēr mēs negarantējam, ka tas sasniegs gaidīto rezultātu, ņemot vērā, ka valsts iestādēm ir tiesības uz atšķirīgu juridisko vērtējumu šajos jautājumos.

Ar cieņu,

[vārds, uvārds]

BDO Law [amats]

2020. gada 8. maijā

2. Galvenie secinājumi

- Kapitālsabiedrībā ir izveidota korporatīvās pārvaldības un iekšējās kontroles sistēma, kas vērsta uz efektīvu Kapitālsabiedrības vadību, resursu racionālu izmantošanu un labas korporatīvās pārvaldības principu ievērošanu. Vienlaikus jānorāda, ka Kapitālsabiedrībai ir ieteicams pilnveidot atsevišķus korporatīvās pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas aspektus, piemēram, nolūkā samazināt Kapitālsabiedrības valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu vienpersoniskas rīcības risku Kapitālsabiedrībai ieteicams turpināt darbu pie Kapitālsabiedrības valdes kompetencē ietilpstošo jautājumu loka paplašināšanas. Tāpat Kapitālsabiedrībai ieteicams pilnveidot darbinieku atalgojuma politiku, kā arī izstrādāt Kapitālsabiedrības valdes atalgojuma politiku.
- Kapitālsabiedrībā ir izveidota un regulāri tiek pārskatīta visaptveroša korupcijas un interešu konflikta novēršanas sistēma. Izvērtējot Kapitālsabiedrības pretkorupcijas pasākumu plānus, kā arī atskaites par pretkorupcijas pasākumu plānu izpildi, kas sagatavotas kopš 2016. gada, ir konstatējams ievērojams veiksmo un izpildīto pretkorupcijas pasākumu skaita pieaugums. Kapitālsabiedrībai ieteicams pilnveidot atsevišķus korupcijas un interešu konflikta novēršanas sistēmas aspektus, piemēram, Kapitālsabiedrībai ir ieteicams pilnīgāk dokumentēt Kapitālsabiedrības darbinieku apmācības korupcijas un interešu konflikta novēršanas jomā.
- Kapitālsabiedrībā ir izveidota iepirkumu sistēma, kas vērsta uz Publisko iepirkumu likuma un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma prasību ievērošanu. Kapitālsabiedrība organizē atklātas iepirkumu procedūras, tomēr vērojama tendence, ka tajās piedalās tikai viens pretendents, kas atsevišķos gadījumos ir ilgstošs Kapitālsabiedrības piegādātājs. Norādītie apstākļi, iespējams, saistīti ar iepirkumu priekšmetu specifiku, kā arī ierobežoto speciālistu, kam piemīt iepirkuma priekšmeta īpašībām atbilstošu kvalifikāciju, pieredzi un citas saistītās prasības, loku. Lai veicinātu piegādātāju brīvu konkurenci un Kapitālsabiedrības līdzekļu efektīvu izmantošanu, vienlaikus nodrošinot kvalitatīvu pakalpojuma vai preces saņemšanu, Kapitālsabiedrībai arī turpmāk, organizējot iepirkumus, rūpīgi jāizvērtē atlases prasību pamatotība, nepieciešamība un samērīgums.
- Kapitālsabiedrības pamatdarbība - atkritumu apsaimniekošana atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam. Papildu darbības veidi - enerģijas ražošana un svaigu dārzeņu audzēšana ir pakārtoti pamatdarbībai. Vērtējot Kapitālsabiedrības papildus darbības veidus kopsakarā ar Kapitālsabiedrības pamatdarbību, secināms, ka gan enerģijas ražošana, gan svaigu dārzeņu audzēšana atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam.

3. Vispārīga informācija par Kapitālsabiedrību

Kapitālsabiedrība apsaimnieko lielāko cieto sadzīves atkritumu poligonu Latvijā "Getliņi", nodrošinot Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģiona (21 pašvaldības) sadzīves atkritumu apglabāšanu, apstrādi un pārstrādi. Kapitālsabiedrība veic arī ražošanas atkritumu pieņemšanu un pārstrādi. Bez tam Kapitālsabiedrība nodarbojas ar tās pamatdarbības veidam - atkritumu apsaimniekošanai pakārtotiem papildu darbības veidiem - enerģijas ražošana un dārzeņu audzēšanu.

Šī Kopsavilkuma sastādīšanas brīdī Kapitālsabiedrības kapitāla daļas pieder Rīgas domei (97,70425%) un Stopiņu novada domei (2,29575%), Kapitālsabiedrības reģistrētais un apmaksātais pamatkapitāls ir EUR 6 008 569, sadalīts 858 367 kapitāla daļās ar vienas kapitāla daļas nominālvērtību EUR 7. Kapitālsabiedrībai pieder kapitāla daļas divās komercsabiedrībās - akciju sabiedrībā "Tīrīga", reģ. Nr. 40203215313 (10% no pamatkapitāla), un sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VIDES, BIOENERĢĒTIKAS UN BIOTEHNOLOĢIJAS KOMPETENCES CENTRS", reģ. Nr. 40103309250 (4.34% no pamatkapitāla).

Analīzes periodā Kapitālsabiedrības valde sastāv no trīs locekļiem - valdes priekšsēdētāja Imanta Stirāna un diviem valdes locekļiem - Aijas Breikšas un Raimonda Timmas.

Kapitālsabiedrība ir izstrādājusi vidēja termiņa darbības stratēģiju 2019.-2023.gadam, kas aizstāj iepriekš izstrādāto Kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģiju 2016.-2020.gadam. Saskaņā ar Kapitālsabiedrības darbības stratēģiju 2019.-2023.gadam Kapitālsabiedrības vīzija ir būt augsti tehnoloģiskai un videi draudzīgai atkritumu ekoloģiskas apsaimniekošanas komercsabiedrībai, kas nodrošina ilgstspējīgu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un to apglabāšanas poligona ekspluatāciju, rādot priekšzīmi ekoloģiskās atjaunojamās enerģijas ražošanā, lauksaimniecībā un vides apsaimniekošanā.

4. Kapitālsabiedrības pārvaldības organizācija

Kapitālsabiedrībai ir divas pārvaldes institūcijas: augstākā pārvaldes institūcija - dalībnieku sapulce un izpildinstitūcija - valde. Kapitālsabiedrības statūti paredz gadījumus, kuros papildus likumā noteiktajam Kapitālsabiedrības valdei ir nepieciešams saņemt iepriekšēju dalībnieku sapulces piekrišanu, līdz ar ko Kapitālsabiedrības valdei ir nepieciešams saņemt Kapitālsabiedrības dalībnieku sapulces piekrišanu virknē būtisku jautājumu.

Atbilstoši Kapitālsabiedrības statūtiem Kapitālsabiedrības valdes sastāvā ir trīs valdes locekļi, kas amatā tiek ievēlēti uz pieciem gadiem un kas pārstāv Kapitālsabiedrību kopīgi. Saskaņā ar Kapitālsabiedrības statūtiem valdes locekļi var pilnvarot no valdes locekļu vidus vienu vai vairākus valdes locekļus slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus. 2017. gadā valde ir pilnvarojusi [amats] [vārds, uvārds] un viņa prombūtnes laikā [amats] [vārds, uvārds] un [vārds, uvārds] vienpersoniski pārstāvēt Kapitālsabiedrību un rīkoties ar tās mantu un naudas līdzekļiem.

Lai gan Kapitālsabiedrības valdes kompetence ir noteikta ne tikai 2015. gada 2. decembra Kapitālsabiedrības valdes darba reglamentā, bet arī citos Kapitālsabiedrības iekšējos normatīvos aktos, tomēr nolūkā samazināt valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu vienpersoniskas rīcības risku Kapitālsabiedrībai būtu ieteicams turpināt darbu pie jautājumu loka, kuru izlemšanai ir nepieciešams valdes lēmums, paplašināšanas, veicot izmaiņas attiecīgos iekšējos normatīvos aktos.

5. Valdes locekļu un darbinieku atalgojums

Kapitālsabiedrības valdes atalgojuma jautājumus regulē normatīvie akti, Kapitālsabiedrības dalībnieku lēmumi un noslēgtie pilnvarojuma līgumi. Kapitālsabiedrības valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu atalgojums nepārsniedz normatīvajos aktos paredzēto maksimālo atlīdzības apmēru. Analīzes periodā valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu mēneša atlīdzība palielināta vienu reizi ar dalībnieku sapulces lēmumu. Bez tam ar dalībnieku sapulces lēmumiem valdes priekšsēdētājam un valdes locekļiem pēc Kapitālsabiedrības gada pārskatu apstiprināšanas piešķirtas vienreizējas prēmijas par Kapitālsabiedrības darbības rādītājiem, nepārsniedzot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību likumā noteikto prēmijas maksimālo apmēru.

Nosakot atalgojumu Kapitālsabiedrības darbiniekiem, Kapitālsabiedrība vadās pēc Kapitālsabiedrības valdes 2010.gada 18.februārī apstiprinātā Nolikuma par darba samaksas noteikšanas un piešķiršanas kārtību, kurā pēdējie grozījumi izdarīti 2018. gada 18. janvārī, kā arī Kapitālsabiedrības amatalgu tabulas, kurā noteiktas amatalgas minimālā un maksimālā robeža. Bez tam atsevišķus ar darbinieku atalgojumu saistītus jautājumus nosaka arī Kapitālsabiedrības noslēgtais 2019. gada 20. maija darba koplīgums, kuram spēkā stājoties, spēku zaudēja Kapitālsabiedrības 2018. gada 16. oktobra darba koplīgums. Atbilstoši Kapitālsabiedrības atalgojuma sistēmai Kapitālsabiedrības darbiniekiem papildus fiksētajai atalgojuma daļai var tikt noteiktas prēmijas, piemaksas un citi labumi un sociālās garantijas. Prēmijām un citiem materiāliem stimuliem kopā atļauts izmantot ne vairāk kā 20% no kopējā kalendārā gada atalgojuma fonda.

Izvērtējot Kapitālsabiedrības atalgojuma sistēmu, secināms, ka Kapitālsabiedrībai ir ieteicams turpināt darbu pie Kapitālsabiedrības darbinieku atalgojuma politikas pilnveidošanas ar mērķi izveidot skaidru darbinieku atalgojuma sistēmu, kā arī izstrādāt atsevišķu valdes locekļu atalgojuma politiku.

6. Iekšējās kontroles sistēma un korupcijas novēršana

Kapitālsabiedrībā ir izstrādāti vairāki iekšējie normatīvie akti, kas nosaka Kapitālsabiedrības būtiskākos darbības principus. Tā, piemēram, Kapitālsabiedrībā ir spēkā 2013. gada 6. februāra Ētikas kodekss, kā arī kopš 2019. gada 1. maija ir ieviesta iekšējā trauksmes celšanas kārtība. Analīzes periodā Kapitālsabiedrība ir apstiprinājusi virkni ar pretkorupcijas pasākumiem saistītus iekšējos normatīvos aktus.

Izvērtējot Kapitālsabiedrības pretkorupcijas pasākumu plānus, kā arī atskaites par pretkorupcijas pasākumu plānu izpildi, kas sagatavotas kopš 2016. gada, ir konstatējams ievērojams veicamo un izpildīto pretkorupcijas pasākumu skaita pieaugums. Kapitālsabiedrība ievēro 2017. gada 17. oktobra Ministru kabineta noteikumus Nr.630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" paredzēto pienākumu aktualizēt pretkorupcijas plānu reizi gadā. Kapitālsabiedrība seko līdzi izstrādātā pretkorupcijas plāna saturam un tā

aktualitātei attiecībā pret izmaiņām institūcijas struktūrā. Pēdējo divu gadu laikā Kapitālsabiedrība ir spējusi identificēt jaunus korupcijas riskus, kā arī konkretizēt jau iepriekš konstatētos risku aspektus, kas iepriekš nav apzināti, piemēram, Kapitālsabiedrības pretkorupcijas pasākumu plānā 2018. - 2021. gadam identificēti katras struktūrvienības korupcijas riski un Kapitālsabiedrība ir noteikusi konkrētus uzdevumus identificēto problēmu risināšanai un risku novēršanai.

Attiecībā uz nepietiekamu pasākumu izpildes dokumentēšanu jānorāda, ka Kapitālsabiedrība nepilnīgi dokumentē darbinieku veiktās apmācības pretkorupcijas jautājumos. Piemēram, ir pieejamas divas Kapitālsabiedrības atskaites par darbinieku apmācībām korupcijas novēršanas un interešu konfliktu jautājumos, taču no atskaitēm nav gūstams skaidrs priekšstats par apmācību saturu. Turpretim Kapitālsabiedrības pretkorupcijas pasākumu plānā 2019. - 2021. gadam norādīts, ka veikti darbinieku paškontroles testi korupcijas jautājumos. Tāpat arī Kapitālsabiedrības 2019. gada korupcijas risku novērtējumā viens no galvenajiem uzdevumiem ir darbinieku apmācība par trauksmes celšanas kārtību. Uzdevuma izpilde paredzēta līdz 2019. gada 1. septembrim, taču apmācības līdz šim nav dokumentētas.

Atbilstoši Kapitālsabiedrības iesniegtajam amatpersonu sarakstam ir konstatējams, ka Kapitālsabiedrībā ir nodarbinātas 9 valsts amatpersonas. Minētās personas atbilstoši likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" prasībām ir lūgušas un saņēmušas atļauju valsts amatpersonas amata savienošanai ar darbu Kapitālsabiedrībā.

7. Iepirkumu sistēma un darījumu partneru izvēle

Iepirkumu sistēmu Kapitālsabiedrībā regulē 2019. gada 3. janvāra Noteikumi par iepirkumu plānošanu, veikšanu un kontroli, pirms kuru pieņemšanas spēkā bija 2012. gada 2. janvāra noteikumi "SIA "Getliņi EKO" iepirkumu organizēšanas vadlīnijas". Kapitālsabiedrības iepirkumu sistēma sastāv no pieciem posmiem - iepirkuma plānošanas, iepirkuma komisijas izveides, iepirkuma dokumentācijas izstrādes, iepirkuma norises un izpildes kontroles. Kapitālsabiedrībā iespēju robežās (tiklīdz, ciklīdz vadošo darbinieku skaits ļauj veikt rotāciju), tiek nodrošināta iepirkumu komisijas locekļu rotācija.

Analīzes periodā Kapitālsabiedrība ir noslēgusi 92 līgumus ar piegādātājiem, kas noslēgti Publisko iepirkuma likumā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likumā noteikto iepirkuma procedūru ietvaros. Informācija par Kapitālsabiedrības noslēgtajiem iepirkumu līgumiem ir pieejama Kapitālsabiedrības mājas lapā www.getlini.lv. Novērtējot Kapitālsabiedrības iepirkumu dokumentācijas atbilstību normatīvajiem aktiem, secināms, ka tā ir vērtējama kā atbilstoša normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Tajā pat laikā jānorāda, ka konkursu nolikumos noteiktās prasības attiecībā uz pretendenta iespējām veikt profesionālo darbību, pretendenta saimniecisko un finansiālo stāvokli un tehniskajām un profesionālajām spējām atsevišķos gadījumos ir vērtējamas kā komplikētas, specifiskas, detalizētas un potenciālo pretendentu loku sašaurinošas. Kapitālsabiedrība organizē atklātas iepirkumu procedūras, tomēr vērojama tendence, ka tajās piedalās tikai viens pretendents, kas atsevišķos gadījumos ir ilgstošs Kapitālsabiedrības piegādātājs. Norādītie apstākļi, iespējams, saistīti ar iepirkumu priekšmetu specifiku, kā arī ierobežoto speciālistu, kam piemīt iepirkuma priekšmeta īpašībām atbilstoša kvalifikācija, pieredze un citas saistītās prasības, loku.

Analizējot Iepirkumu uzraudzības biroja iesniegtās sūdzības par iepirkumu norisi Kapitālsabiedrībā, secināms, ka analīzes periodā iesniegto sūdzību ir maz (2017. gadā iesniegta sūdzība par iepirkumu Nr. GEKO/06/01 "Projektēšana un būvdarbi infrastruktūras attīstības darbiem sadzīves atkritumu poligonā "Getliņi", sūdzība atsaukta; 2018.gadā iesniegta sūdzība par iepirkumu Nr. GEKO 2018/05/05 "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas izveide cieta sadzīves atkritumu poligonā "Getliņi", sūdzība noraidīta; 2019.gadā iesniegta sūdzība par iepirkumu Nr. GEKO 2019/04/04 "Ikdienas pārklājuma nodrošināšana cieta atkritumu poligonā "Getliņi", sūdzība atsaukta). Arī norādītais fakts norāda uz Kapitālsabiedrības organizēto iepirkumu procedūru tiesiskumu.

8. Kapitālsabiedrības finanšu datu analīze

Zemāk sniedzam kopsavilkumu par Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības finanšu rezultātiem analīzes perioda laikā:

Finanšu rezultāti	2017 TEUR	2018 TEUR	9M19 TEUR
Apgrozījums	17 247	18 832	18 430
Preču un pakalpojumu pašizmaksa	(11 690)	(13 181)	(13 531)
Bruto peļņa	5 557	5 651	4 899
Administrācijas izmaksas	(1 484)	(1 331)	(963)
Neto pārējie ieņēmumi / izdevumi	534	598	426
Darbības peļņa	4 607	4 918	4 362
Nolietojums un amortizācija	(3 871)	(4 523)	(3 010)
Finanšu izdevumi	(18)	(13)	(42)
Peļņa pirms ienākuma nodokļa	718	382	1 310
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(80)	(3)	(2)
Atliktā nodokļa saistību izmaiņas	390	-	-
Neto peļņa	1 028	379	1 308
<i>Bruto peļņas koeficients</i>	32,2%	30,0%	26,6%
<i>Darbības peļņas koeficients</i>	26,7%	26,1%	23,7%
<i>Neto peļņas koeficients</i>	6,0%	2,0%	7,1%

Avots: revidēti 2017. un 2018.gada pārskati, nerevidēts 2019.gada 9 mēnešu starpperiodu pārskats

Analīzes perioda laikā Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbība ir koncentrēta uz Latvijā lielākā cieto sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona apsaimniekošanu, lai nodrošinātu atkritumu apglabāšanas iespējas Rīgas un Pierīgas reģiona pašvaldību teritoriju iedzīvotājiem.

Papildus pamata darbībai - sadzīves atkritumu apglabāšanai - Kapitālsabiedrība ir aktīvi strādājusi pie projektiem, kuri mērķis ir optimāli izmantot atkritumu poligona sniegtās iespējas enerģijas ražošanā un siltuma enerģijas izmantošanā dārzu audzēšanai. Šie darbības virzieni ir ļāvuši palielināt Kapitālsabiedrības ieņēmumu avotus.

Analīzes perioda laikā Kapitālsabiedrības finanšu rezultātu dinamiku ir ietekmējuši šādi faktori:

- Ieņēmumu palielinājums 2018. un 2019. gadu laikā galvenokārt veidojas no ieņēmumu palielinājuma no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu, kuru galvenais virzītājs ir pakalpojumu tarifu palielinājums gan 2018., gan 2019. gadā.
- Pašizmaksas pieaugumu veido vairāki faktori, starp kuriem lielākie ir izmaksu palielināšanās par atkritumu šķirošanas pakalpojumiem un dabas resursu nodokļa likmes palielināšanās.
- 2019. gada laikā izmaksas būtiski ietekmēja uzkrājumi (2,449 tūkstošu euro apjomā) iespējamajām saistībām, kurus Kapitālsabiedrības valde 2019. gada jūlijā nolēma izveidot vadoties pēc risku analīzes attiecībā uz nodokļu interpretāciju atkritumiem, kuri ir apglabāti un tiek pārstrādāti bioreaktorā.
- Administratīvo izmaksu lielāko daļu veido administrācijas darbinieku darba samaksa. 2018.gada laikā tās apjoms samazinājās un 2019. gada 9 mēnešu laikā nav būtiski mainījies. Pārējām administrācijas izmaksām ir tendence samazināties, izņemot juridisko pakalpojumu izmaksas.
- Neto pārējie ieņēmumi galvenokārt veidojas no saņemtā dažādu sabiedrisko institūtu atbalsta amortizētās daļas.

Analīzes perioda laikā Kapitālsabiedrība veica liela apjoma ieguldījumus jaunu pamatlīdzekļu izveidošanai (galvenokārt enerģijas ražošanas un dārzu audzēšanas jomās), kā arī esošās atkritumu poligona infrastruktūras rekonstrukcijai un pilnveidošanai. Ieguldījumi pamatlīdzekļos tika finansēti daļēji ar Kapitālsabiedrības pašu līdzekļiem (peļņu no saimnieciskās darbības), kā arī ar banku kredītu, kā arī ES struktūrfondu un citu sabiedrisko institūtu dāvinājumu palīdzību.

2018.gada oktobrī tika parakstīts līgums par projekta "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas izveide poligonā "Getliņi"" īstenošanu. Projekta mērķis ir attīstīt bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādi, veicināt atkritumu vairākkārtēju izmantošanu Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Projekta īstenošanas rezultātā tiks nodrošināts, ka bioloģiski noārdāmie atkritumi tiks pārstrādāti atkārtoti izmantojamā materiālā, kā arī no pārstrādes procesā iegūtās biogāzes tiks ražota siltumenerģija un

elektroenerģija. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas plānotas 34.8 miljonu euro apmērā, tai skaitā Kohēzijas fonda atbalsts 29.6 miljoni euro.

Starp Kapitālsabiedrības klientiem dominē atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, kuri sniedz pakalpojumus Rīgā un Pierīgas reģiona pašvaldībās. Kapitālsabiedrības lielākais klients ir SIA "Clean R", netieši šis uzņēmums ir arī viens lielākajiem pakalpojumu sniedzējiem Kapitālsabiedrībai (SIA "Clean R" pieder 54% no Kapitālsabiedrības lielākā piegādātāja - SIA "Vides resursu centrs" kapitāla daļām).

9. Kapitālsabiedrības darbības atbilstība Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam

Kapitālsabiedrības pamatdarbība - atkritumu apsaimniekošana ir pašvaldības autonoma funkcija, kā arī stratēģiski svarīga nozare, kurai nepieciešama publiska uzraudzība un nepārtraukta kontrole, nodrošinot sabiedrības interešu aizsardzību, vides apdraudējuma risku novēršanu, un ilgtermiņa plānošanu. Vadoties no minētā, konstatējami Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā minētie nosacījumi līdzdalības pamatojumam - tiek nodrošināti sabiedrības interesēm un valsts (vides) drošībai stratēģiski svarīgi pakalpojumi, kā arī apsaimniekots valstiski un pašvaldības līmenī drošībai un attīstībai nozīmīgs objekts - atkritumu apglabāšanas poligons.

Kapitālsabiedrības pamata darbība ir atkritumu šķirošana un apglabāšana. Šajā darbībā rodas blakusprodukti - metāna gāze, kas ir kaitīgi apkārtējai videi, taču kuru kaitīgo ietekmi iespējams mazināt, turklāt tas ir izdarāms lietderīgā un racionālā procesā - savācot blakusproduktu un pārstrādājot to enerģijā. Attiecīgi secināms, ka enerģijas ražošana nav Kapitālsabiedrības patstāvīga darbība, bet gan pakārtota atkritumu apsaimniekošanai. Attiecīgi arī no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta regulējuma, vērtējot enerģijas ražošana, jāņem vērā, ka tā ir pakārtota un neatraujami saistīta darbība ar atkritumu apsaimniekošanu, kas savukārt atbilst nosacījumam publiskas personas līdzdalības pamatošanai Kapitālsabiedrībā.

Vērtējot Kapitālsabiedrības darbību svaigu dārzenu audzēšanā kontekstā ar Kapitālsabiedrības pamata darbību - atkritumu apsaimniekošanu, secināms, ka dārzenu audzēšana ir pakārtota darbība atkritumu apsaimniekošanai, jo tā tiek veikta, Kapitālsabiedrībai izpildot pienākumu mazināt vides piesārņojumu, apsaimniekojot atkritumus, kā arī neitralizējot kaitīgos blakusproduktus, turklāt gūstot no šī procesa papildus ienākumus, kurus iespējams izmantot Kapitālsabiedrības kopējā budžetā, nodrošinot šo darbību lietderīgu, racionālu un finansiālu sinerģiju, kā arī zemāku sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifu atkritumu radītājiem. Vides piesārņojuma samazinājums un ekonomiskais ieguvums Kapitālsabiedrībai un pašvaldības iedzīvotājiem no minētās darbības ir lielāks, nekā tirgus kropļošanas risks, ņemot vērā, ka tirgus daļa, ko aizņem Kapitālsabiedrības izaudzēto tomātu un gurķu realizācija tirgū ir niecīga - 1,7 % no kopējā Latvijā realizēto tomātu un 2,5 % no kopējā Latvijā realizēto gurķu tirgus. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu pašvaldības līdzdalības turpināšanas izvērtēšanu attiecībā uz dārzenu audzēšanu, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma regulējumam būtu jāveic konsultācijas ar biedrību „Latvijas dārziņi” vai citām dārzenu audzētāju komersantus pārstāvošām biedrībām un nodibinājumiem.

ZAB BDO Law
Kalkū iela 15, Rīga, LV-1050,
Latvija
Tel: +371 6722 2237
Fakss: +371 6722 2236
E-pasts: info@bdolaw.lv

BDO Law ir neatkarīgs zvērinātu advokātu birojs, kas sniedz pilna servisa juridiskos pakalpojumus. BDO Law konsultē vietējos un starptautiskos klientus visos komercietišbu aspektos.

BDO ir zīmola nosaukums BDO tīklam un katrai BDO dalībfirmai.

© Visas autortiesības pieder BDO Law. Visas tiesības aizsargātas. Publicēts Latvijā.